

● 18. Teken met energie!

De kracht en energie waarmee je een lijn trekt, kan je schets maken of breken. Je geeft je lijnen meer energie op de volgende manieren:

● Snelheid

Als je snel schetst, worden je lijnen fris en spontaan. Je kunt zien dat Wu deze tekening snel heeft gemaakt. Werk je erg traag, zet dan even timer om je tempo op te voeren.

☞ WU JIANZHONG, Hong Kong (China)

Mijn vrouw

16 x 20,5 cm; potloden in schetsboek; ca. 40 minuten

● Kriebellijntje

Zet hier en daar een leuk kriebelig lijntje door je hand beweust te laten beven.

☞ STEPHANIE BOWER, VS

Halverwege de roltrap, Hong Kong (China)

17,8 x 25,4 cm; Platinum Carbon-inkt en pen in aquarelschetsboek van Pentelic; 1 uur

● Variatie

Maak afwisselend dikke en dunne lijnen door hard of zacht op je potlood te drukken, of de lijn te onderbreken. Probeer eens te tekenen met een fude-kalligrafeerpen, of met een twijgje, net als KK.

☞ CH'NG KIAH KIEAN, Maleisië

Pura Dalem Kahyangan, Bali
38 x 28 cm; Chinese inkt op papier; 1 uur

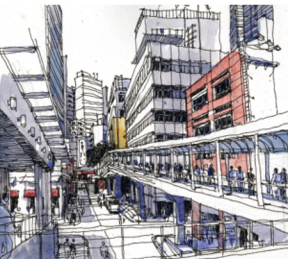

● Schots en scheef

Wat let je! Met scheve lijnen wordt je schets dynamisch en swingend.

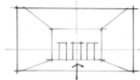
☞ ROB SKETCHERMAN, Hong Kong (China)

Torens van Taichung
6000 x 3000 pixels; iPad Pro, Apple Pencil, Procreate [app]; 2 uur

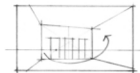
37. Basisregels voor de compositie.

Wanneer je je onderwerp in beeld hebt, wordt het tijd om na te denken over de beste compositie van je schets. Welke informatie wil je overbrengen en hoe wil je die rangschikken op je papier? Kies je voor een staand of liggend formaat? Er zijn heel veel manieren om een boeiende compositie te bereiken, maar met deze vijf basisregels zul je al een heel eind komen.

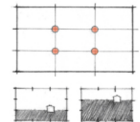
Symmetrie

Beide helften zijn gelijk en het focuspunt ligt meestal in het midden. Dat is ideaal voor classicistische architectuur en om het oog van de kijker naar een punt in de verte te leiden. Maar pas wel op dat de compositie niet saai wordt. Kies voor krachtige lijnen!

Asymmetrie

Als het focuspunt niet in het midden ligt, is de balans verstoord; het oog van de kijker gaat dan over het papier dwalen. Asymmetrie geeft dus energie en beweging aan je schets.

Regel van derden

Verdeel je papier met horizontale en verticale lijnen in drieën en leg je focuspunt op een van de vier snijpunten van de lijnen. Tekenen randen van huizen en voorwerpen langs de vier lijnen. Dit zal elke keer een mooie compositie opleveren.

De regel van derden werkt ook heel goed voor het plaatsen van een hoge of een lage horizon.

Gouden snede

De klassieke 'gouden verhouding' van 1:1,6 is overal in de natuur te zien en komt als bijzonder harmonieus op ons over. Deze verhouding werd al in de klassieke oudheid ontdekt. Je kunt de gouden snede benaderen met tekenpapier dat ruim anderhalf keer zo breed is als de hoogte (of andersom).

Wanneer je bij een schetsboek van 12,7 x 20,3 cm is de verhouding bijna exact een gouden snede!

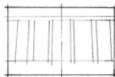

Vierkant

Een vierkante compositie is ideaal voor boeiende contrasten tussen positieve en negatieve ruimte op het tweedimensionale vlak.

King Street Station, Seattle - van de Seattle BranchBibliotheek and Broad Street Historic Site - 15 Aug. 1918 - "The American Art Company"

Deze schets van een classicistisch interieur is gebaat bij een strak symmetrische opbouw.

STEPHANIE BOWER, VS

Stationshal King Street, Seattle
20,3 x 40,6 cm; vulpotlood en aquarelverf; ca. 45 minuten

Shari gebruikte de klassieke regel van derden voor haar compositie.

SHARI BLAUKOPF, Canada

Zonsopgang boven Sixth Avenue
28 x 35,5 cm; potlood en aquarelverf; 1,5 uur

56. Perspectiefregel 1: het verdwijnpunt.

Volgens velen is dit de belangrijkste perspectiefregel:

Parallele lijnen lijken in de verte samen te komen in één punt, het verdwijnpunt.

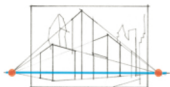
Stel je voor dat je tussen de rails van een spoorweg staat. Je weet dat de twee over de hele lengte van het spoor op gelijke afstand van elkaar liggen, maar heel in de verte lijken ze samen te komen. Het punt waarop ze ogenschijnlijk samenkomen, de 'stip aan de horizon', wordt het verdwijnpunt (VP) genoemd. Met een verdwijnpunt wordt het makkelijk een tekening in perspectief te maken.

Soms zijn er verschillende sets parallelle lijnen die elk hun eigen richting opgaan. Neem bijvoorbeeld een hoekgebouw met twee zichtbare zijden. De lijnen aan de linkerzijde lopen naar een VP links, maar de lijnen aan de rechterzijde lopen daar niet parallel aan en eindigen in een verdwijnpunt rechts. Je krijgt dan tweepuntsperspectief. De twee verdwijnpunten zijn allebei op oog-niveau. NB: de verdwijnpunten kunnen zich ook naast het papier bevinden.

📍 **JOSIAH HANCHETT, VS**

Michigan Ave., Chicago
12,7 x 12,7 cm; pen en markers van Tombow; 1 uur

57. Je gezichtspunt bepaalt het perspectief.

Stel je een paar schoenendozen op tafel voor en de perspectiefregels zijn makkelijk te vatten. Maar het is een stuk moeilijker als je midden op straat of in een kamer staat of zit: waar zitten die verdwijnpunten? Hoe weet je nou of je één of twee verdwijnpunten in beeld moet brengen? Het antwoord is: dat bepaalt jouw eigen gezichtspunt op het onderwerp van je schets.

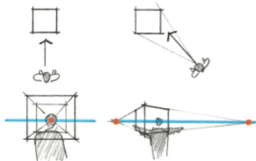
Als je recht voor het onderwerp van je schets staat of zit, dan lopen alle lijnen in de tekening samen in de verte, in een en hetzelfde verdwijnpunt. Maar zet je een stap opzij en kijk je schuin naar het onderwerp, dan krijg je twee verdwijnpunten, en beide zijn op jouw ooghoogte.

📍 **STEPHANIE BOWER, VS**

The Pearl, San Antonio
20,3 x 40,6 cm; potlood en aquarelverf; ca. 45 minuten

Op de schets hierboven, in eenpuntperspectief, lopen alle oranje zichtlijnen samen op mijn oogniveau in de oranje stip aan de horizon.

● **Kleurvariatie-idee: laat kleuren van boven naar beneden en van links naar rechts veranderen.**

Kijk eens naar de lucht. De felste kleur bevindt zich boven je hoofd en die kleur wordt lichter en warmer naar de horizon toe. Ook van links naar rechts verandert de lucht: aan de kant waar de zon staat, lijkt de lucht lichter van kleur.

Op basis van deze twee gegevens kun je een prachtige lucht met kleurnuances schilderen! Daarmee maak je je aquarel boeiender en wek je de suggestie van diepte. Deze truc werkt niet alleen voor mooie luchten, maar ook voor andere grote oppervlakken op je aquarel.

Op deze aquarelschets zie je in de lucht kleurvariaties in twee richtingen: het blauw wordt lichter van links naar rechts, en van boven naar beneden toe, richting de horizon.

Kijk ook naar alle kleurvariaties in de schaduwen! Een druppel Quinacridone gebrand oranje in de natte paarsgrijze schaduw geeft een warm en glanzend effect.

📍 **STEPHANIE BOWER, VS**

Achter het Sheldonian Theatre in Oxford

15,2 x 20,3 cm; vulpotlood en aquarelverf in aquarelschetsboek van Pentelic; 1 uur

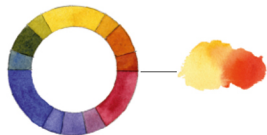
● **Kleurvariatie-idee: kijk op het kleurenwiel.**

Kijk op het kleurenwiel naar kleurfamilies: welke kleuren liggen er pal naast een bepaalde kleur? Dit worden de *analoge kleuren* genoemd. Als je bijvoorbeeld oranje aanbrengt, kun je die tint meer laten stralen door geel toe te voegen, hem verdiepen met wat rood.

📍 **STEPHANIE BOWER, VS**

Via dei Cappellari, Rome, Italië
17,8 x 25,4 cm; vulpotlood en aquarelverf in aquarelschetsboek van Pentelic; 1 uur

Deze reeks analoge kleuren begint met okergeel; voeg terwijl de verf op het papier nog nat is een drupje Pyralo-oranje en gebrande Sienna toe en laat ze in elkaar overlopen.